

An aerial, isometric view of a city block, likely Odde 1 in Stockholm. The block is composed of numerous rectangular building footprints, each rendered in a different color (orange, yellow, green, blue, red, grey) to represent different building types or phases. The buildings are arranged in a grid-like pattern with some irregularities, showing the layout of the urban development. The entire image is tilted at an angle, giving it a dynamic feel.

Odde 1 m.fl.

Gestaltungsprogram

2022-05-19

Godkänt dokument - Louise Heimler, Stockholms stadsbyggnadskontor, 2022-05-24. Dnr 2019-09917

Medverkande

Gestaltningssprogrammet har utarbetats av Karolina Embring och Matilda Toft på planavdelningen på Stockholms stadsbyggnadskontor samt bearbetats i granskningsskedet av Julia Nedersjö och Alexander Hansson Göl. I ett tidigt skede har även Tove Entin medverkat.

Arkitektgrupp i förslagsarbetet

Arkitekter: Reflex Arkitekter, Ripellino Arkitekter och Strategisk Arkitektur
Landskapsarkitekter: Land Arkitektur
Färgkonsult: Magnus Carlén
Beställargrupp: Skanska, Areim och IBM

Maj 2022

INNEHÅLL

Inledning.....5
Gestaltningssprogrammets syfte.....5

Koncept.....8
Utgångspunkter.....8
Struktur.....9
Användning.....10

Gestaltningssprinciper.....14
Översikt.....14
Fasadmaterial.....16
Färgsättning.....17
Putsprover.....18
Färgsättning fönster.....23
Tak, takfot och stuprör.....24
Joker.....25
Konst i Odde.....26

Byggnadskomponenter.....30
Entréer.....30
Fönster.....33
Balkonger.....34
Sockel.....36

Gatukaraktärer.....40
Hanstavägen.....40
Kista alléväg.....42
Gångfartsområdet.....44
Mittgator.....46
Lokalgator.....48

INLEDNING

Gestaltningens syfte

Gestaltningens syfte är att över tid säkerställa en långsiktig attraktiv utformning av byggnaderna och området.

Stockholms bebyggelse är en viktig del av stadens starka identitet. Framväxten från 1600-talet och med tydliga årsringar från malmarna och utåt, står nu staden inför sin största expansion sedan miljonprogrammet: 140.000 bostäder på 20 år. Detta kommer oundvikligen att göra ett starkt avtryck i stadsbilden.

Hur kan en utbyggnad av denna kaliber göras på ett metodiskt, övergripande och kostnadseffektivt sätt?

Hur förhåller vi oss till den befintliga grammatiken?

Hur säkerställs helheten i gestaltningen så att byggnaderna inte blir en rad grälla individer, utan utgör en tillåtande, varierad och väl sammanhållen bakgrund för ett rikt stadsliv?

I Odde har särskild vikt lagts på att skapa variation inom en sammanhållen helhet. För att hitta förebilder vad gäller detta har vi i projektet sneglat bakåt, till 50-talet och den tid då stora delar av ytterstaden byggdes ut. Här finns en snabb utbyggnadstakt, samma byggaktör för stora områden, tydliga kostnadsbegränsningar kombinerat med platsanpassning och en omsorg om detaljer.

Den metod vi prövat i planarbetet för Odde har gått ut på att identifiera ett begränsat antal gestaltungsprinciper och byggnadskomponenter som vi bedömt som avgörande för helhetsintrycket:

- fönster
- entréer
- socklar
- tak
- balkonger

Principerna och komponenterna har sedan detaljstuderats tillsammans med arkitekter och genomförandeansvariga på byggaktörssidan och ett antal varianter av varje komponent har tagits fram. Därefter har graden av variation och val av variant av komponent styrts utifrån karaktären på de olika stadsrummen. I texterna förtydligas vilka kvaliteter och egenskaper i de olika komponenterna som vi betraktar som bärande och viktiga att säkerställa i bygglov.

De byggnadskomponenter som beskrivs i detta dokument är sålunda resultatet av en metodisk undersökning av arkitektoniska kvaliteter och möjligheter inom ramen för byggtekniska såväl som ekonomiska begränsningar. Detaljutformningen är att betrakta som exempel, men förfarandet medför att byggnadskomponenterna är fullt genomförbara så som de är beskrivna.

Det måste alltid göras en avvägning mellan olika intressen och vid bygglovsprövning ska särskild vikt läggas vid komponenternas bärande kvaliteter. Inom ramarna för gestaltningens generella principer ska även ändrade förutsättningar i och med hållbarhetsfrågor och den tekniska utvecklingen beaktas. Ändringar utifrån hållbarhet eller teknikutveckling ska göras med bibehållna gestaltungs-kvaliteter.

“Området gestaltas
med variation inom en
sammanhållen helhet.”

Visionsbild från Kvartersparken, Reflex Arkitekter/Ripellino Arkitekter

Utgångspunkter

Höga kulturvärden som identitetsbärare

- Höga kulturvärden blir en stark identitetsbärare.
- Lyft fram den blåklassade anläggningen genom att skapa siktlinjer mot befintliga byggnader och mot naturen.
- Bebyggelsen och infrastrukturen anpassas så mycket som möjligt till naturen.
- Materialen ska vara robusta med fokus på långsiktighet och kvalitet.

Ge plats för sociala rum

- Säkerställ att bebyggda ytor står i balans med ytor med sociala vistelsevärden.
- Skapa en god tillgång till parkområden och andra gröna miljöer.
- Säkerställa variation i offentliga rum.

Bevarande av naturmark

- Bevara mycket av den naturliga topografin med tydliga bergknallar och högväxta äldre träd.
- Bevara värdefull natur på allmän plats i största möjliga mån och låt naturen bryta in och möta det nybyggda.

Struktur

Gatustruktur

Gatorna i planområdet kopplar på, kompletterar och förstärker det befintliga gatunätet. Huvudstråken Hanstavägen och Kista alléväg utformas som stadsgator med förbättrade vistelsevärden, och en rad tvärstråk etableras för att stärka kopplingarna över Hanstavägen till Husby och möjliggöra en fortsättning i en framtida struktur på Hanstavägens Husby-sida.

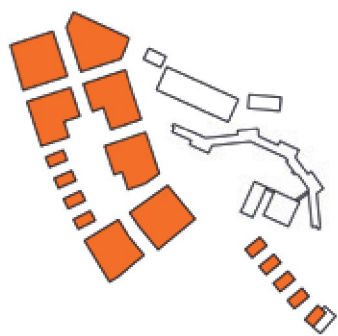
Bebyggelsestruktur

Bebyggelsen skapar två delområden på var sida om Kista alléväg. I den västra delen fortsätter Kista gårdskvarteren norrut och håller en högre kant mot huvudstråken och en lägre skala in mot områdets mitt och kvartersparken. Öster om Kista alléväg avgränsar befintliga byggnader tillsammans med den nya bebyggelsen ett nytt torg för området – Oddetorget. I två lägen utformas bebyggelsen som lameller för att etablera visuell kontakt mellan park och gaturum.

Grönstråk genom bebyggelsen

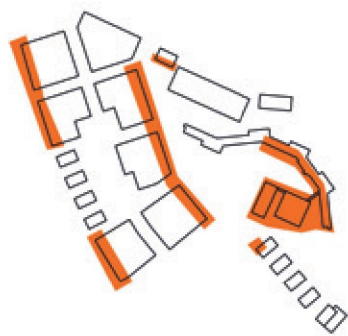
Inom området skapas tre parker, Oddeparken, Skogsparken och Kvartersparken, alla med utgångspunkt i befintlig natur. Graden av programmering varierar för att skapa platser både för aktivitet och för stillhet. Oddeparken och Skogsparken utgör tillsammans med parkmarken i anslutande Kista Äng och Kista gård en ny stadsdelspark i norra Kista.

Användning

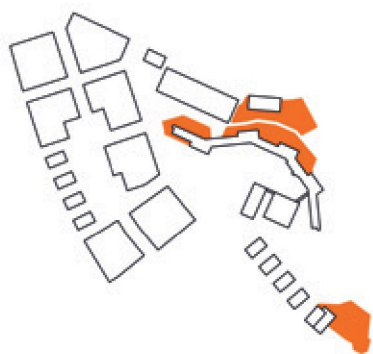
Nybyggnadskvarter

Planområdet rymmer ca 1500 bostäder fördelat på 9 nybyggnadskvarter. Fördelningen mellan hyresrätter och bostadsrätter är ca 50/50.

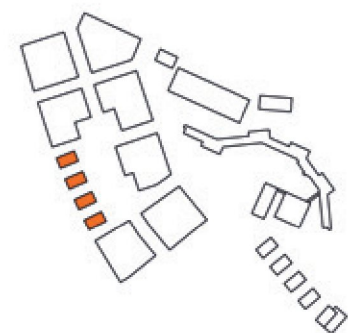
Verksamheter

Verksamheter koncentreras till Hanstavägen, Kista Alléväg och torget vid den befintliga matsalsbyggnaden och idrottshallen. I mobilitetshuset finns också utrymme för en mindre lokal. Verksamheter möjliggörs även i befintliga byggnader.

Förskolor

Förskolorna är samlade på västra sidan om Kista alléväg där de kan få bra gårdsytor. Förskoleavdelningar planeras i bottenvåningen på den befintliga byggnaden, i den södra lamellen vid Kista alléväg och i en fristående förskola vid Lagtingsgatan. Förskolegårdarna har en yta som motsvarar 20kvm/barn.

Studentbostäder

Kvarter E ska utformas så att ca 150 studentbostäder inryms.

Situationsplan för Odde med tillkommande och befintlig bebyggelse.

Illustration Kista Alléväg, Reflex Arkitekter/Ripellino Arkitekter

Översikt

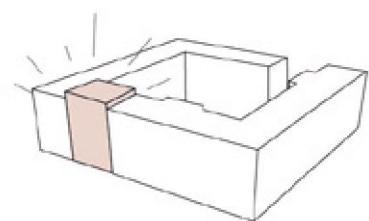
Gestaltningen styrs i detta gestaltungsprogram på olika nivåer: dels med generella kvalitets- och utformningskrav, dels med variation av byggnadskomponenter på gatukaraktärsnivå. Programmet omfattar enbart nybyggnadskvarter för bostadsändamål.

I detta kapitel beskrivs övergripande gestaltungsprinciper och utformningskrav. I kapitlet "Byggnadskomponenter" redovisas komponenterna som ska varieras efter gatukaraktär. Var och hur dessa hör hemma anges i kapitlet "Gatukaraktärer", där även exempel på fasadutformningar visas. Exempelutföranden förekommer i förklarande syfte för att visa hur byggnadskomponenterna kan vara uppbyggda men ska inte tolkas som strikta utformningskrav.

I stadsstrukturen kan "jokern" användas som en extra pusselbit. Jokern förhåller sig fritt till gatukark-tären och byggnadskomponenterna, se vidare på sida 25.

Byggnadskomponenter

En byggnad består av olika delar, s.k. byggnads-komponenter: sockel, entré, fönster, o.s.v. Ett fåtal väl valda komponenter har specificerats i syfte att nå en sammanhållen helhet och kvalitet i både material och utförande. Utförda i olika kombina-tioner erbjuder komponenterna möjlighet till olika grader av variation. Byggnadskomponenter som ska varieras efter gatukaraktär beskrivs i kapitlet "Byggnadskomponenter". För respektive komponent ställs även generella gestaltungs- och kvalitetskrav som gäller alla nybyggda bostadshus.

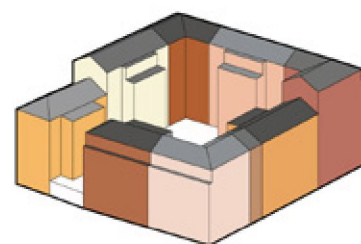
Jokern – förhåller sig fritt till gatukark-tären.

Gatukaraktärer

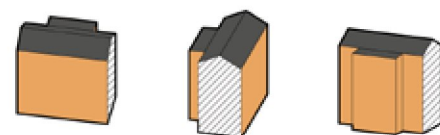
Gatorna i området har olika karaktärer utifrån sitt läge i strukturen. Gestaltningen avser att under-stryka och stödja dessa karaktärer. Utformningen är stramare utåt mot Hanstavägen och Kista alléväg med högre skala, tydligt sockelmotiv i en till två våningar och stor variation av byggnads-komponenter. Gångfartsområdet och mittgatorna har en mer intim karaktär med lägre skala, en kontinuerlig konstnärligt utsmyckad sockel som är trappande och en del entréer som är utformade med sittbänk. Mot mittgatorna förekommer även upphöjda uteplatser med egen entré från gata. Gångfartsområdet har en lägre andelen variation av byggnadskomponenter än Hanstavägen och Kista alléväg. Mot mittgatorna och lokalgatorna begräns-as variationen av byggnadskomponenter ytterligare så att de olika trapphusenheterna särskiljs främst genom färgsättning.

Trapphusenhet

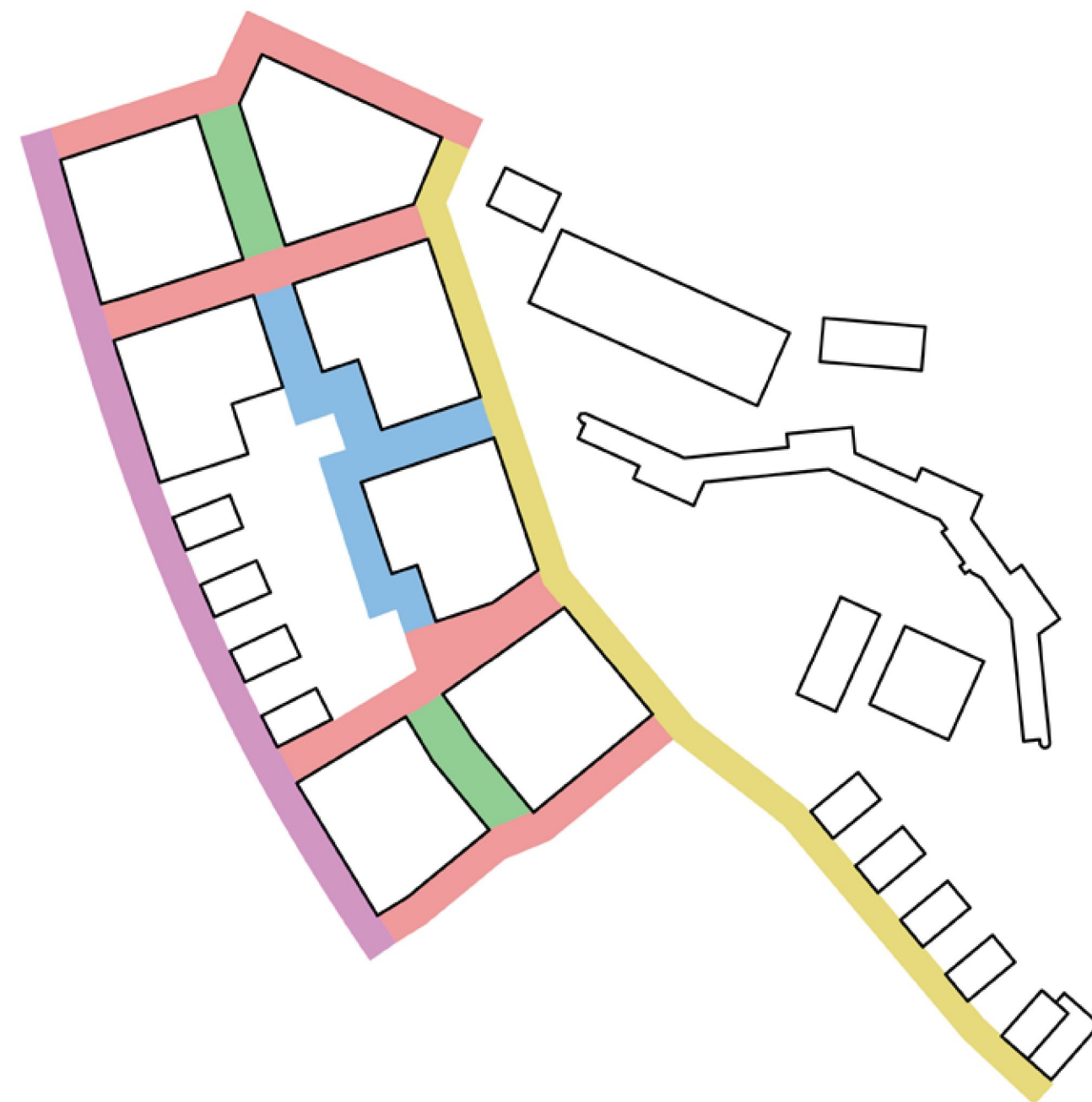
Varje trapphusenhet ska ha en tydlig identitet. Färgsättningen och generella gestaltungsprinciper utgår från trapphusenhetens volym. Paletten av byggnadskomponenter kan sen användas för att skapa ytterligare variation mellan trapphus-enheterna utifrån gatukaraktär.

Trapphusenteter – kvarter delas upp i trapphusenheter.

En enhet, en färg – varje trapphusenhet behandlas som en volym med samma kulör mot gata och mot gård, men mot gård tillåts en ljusare valör.

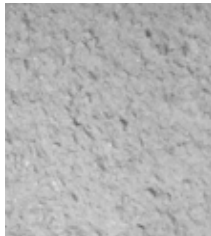

- Hanstavägen
- Kista alléväg
- Gångfartsområdet
- Mittgatorna
- Lokalgatorna

Fasadmaterial

Princip för putsfasader

Fasadernas ytskikt ska i första hand bestå av puts vars utförande ska karaktärisera området. Fasadputsen ges liv genom medveten användning av gräng och struktur. Den kan även ges en glimrande effekt. Detta kan till exempel uppnås genom en riven ädelputs eller stänkputs.

Puttsstruktur 8
Oorganisk ytputs, rivputs grov, kornmax 3 mm.

Puttsstruktur 9
Oorganisk ytputs, stänkputs fin, kornmax 2 mm.

Puttsstruktur 20
Organisk hand-dragen ytputs, kornmax 2 mm.

Princip för trä- och tegelfasader

Fasaderna kan undantagsvis inom konceptet "variation inom en sammanhållen helhet" utföras i trä eller tegel istället för puts. Det är viktigt att användandet av andra fasadmaterial än puts ses utifrån ett helhetsperspektiv och följer gestaltungsprincipen med variation mellan trapphusenheterna och att tonen samspelar med kulörkartan.

Exempel på utformning med tegelfasad i kv E

Exempel på utformning med träfasad i kv A

Färgsättning

Grundläggande idé

Tanken bakom färgsättningen av Odde är att anknyta till färgskalan som kännetecknar Stockholm och bygger på pigment som: ockra, terra, umbra, kromoxidgrönt och koboltblått. För att skapa ett sammanhang med omgivningens storskalighet ges bebyggelsen vid kvartersparken en sammanhållen färgskala.

Kvarteret D får kulörer som anknyter till de befintliga byggnadernas röda teglet. Färger går sen från mustigt rött och gulrött till ockragult och beige, vidare mot blåa och gröna toner för att avslutas mot norr med två ockragula kvarter. Färgerna bryts av med dämpade grå, beige och bruna fasader. Här och var ska accenter förkomma med en mer avvikande och klar kulör.

Generellt tillämpas en trapphusvis gestaltning med ton-i-ton färgsättning som går över materialgränserna inom samma trapphus, nyansskillnader får förekomma. Utgångspunkten är att varje trapphusenhet ska ha samma kulör mot gata och mot gård, men mot gård tillåts även en ljusare valör anpassad efter dagsljusförhållanden eller ett annat fasadmaterial, t.ex. trä. Översta våningen i delar av den högre bebyggelsen mot Hanstavägen bör också ges en ljusare valör för att bryta ner skalan och ge ett lättare intryck.

Illustrationen redovisar vilka kulörer och vilken variation som gäller inom respektive bostadskvarter men inte exakt placering inom kvarteren. Befintliga byggnader finns endast med som referens.

Kulörkombinationer inom respektive kvarter

Putsprover

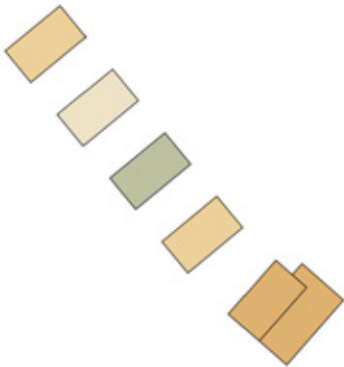
Putsprover har tagits fram i syfte att illustrera inriktning för hur respektive kvarter ska färgsättas. Ljusare valör får väljas för fasad mot gård och för att markera översta våningen. Den slutgiltiga färgsättningen ska tas fram i samband med bygglov men ska följa inriktningen som är redovisad här.

Putsproverna är framtagna i riven ädelputs och dispersionssilikatfärg målad på grängad yta.

Kulörer märkta med * räknas som mörka och har en målad fönsternisch.

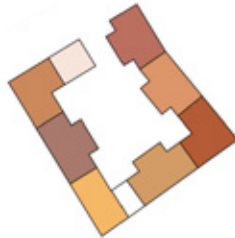
Kvarter A

- A1 – ca NCS 1515-Y7OR till 2020-Y7OR
- A2* – ca NCS 4010-G7OY till 4010-G8OY
- A3 – ca NCS 1515-Y2OR till 2020-Y2OR
- A4 – ca NCS 2030-Y3OR till 2530-Y3OR

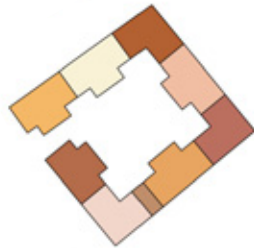
Kvarter C

- C1 – ca NCS 2530-Y9OR till 3030-Y8OR
- C2 – ca NCS 2530-Y6OR till 3030-Y6OR
- C3* – ca NCS 3040-Y8OR till 3545-Y8OR
- C4 – ca NCS 3025-Y4OR till 3030-Y4OR
- C5 – ca NCS 2040-Y3OR till 2540-Y3OR
- C6* – ca NCS 4010-Y9OR till 4015-Y9OR
- C7* – ca NCS 3025-Y6OR till 3530-Y6OR
- C8 – ca NCS 1510-Y7OR till 1510-Y8OR

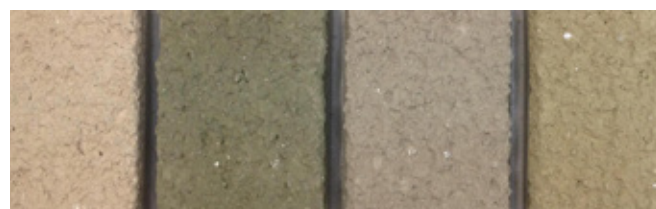
Kvarter D

- D1 – ca NCS 3040-Y8OR till 3545-Y8OR
- D2 – ca NCS 2020-Y7OR till 2030-Y7OR
- D3* – ca NCS 3535-Y8OR till 4040-Y8OR
- D4 – ca NCS 2540-Y4OR till 3040-Y4OR
- D5* – ca NCS 4020-Y5OR till 4020-Y6OR
- D6 – ca NCS 1015-Y8OR till 1515-Y9OR
- D7* – ca NCS 3040-Y8OR till 3040-Y9OR
- D8 – ca NCS 2040-Y3OR till 2540-Y3OR
- D9 – ca NCS 1515-Y2OR till 2020-Y3ORE

Kvarter E

E1 – ca NCS 1005-Y3OR till 1005-Y4OR
 E2* – ca NCS 4010-G7OY till 4010-G8OY
 E3 – ca NCS 2502-Y till 3002-Y9OR
 E4 – ca NCS 2510-G9OY till 3010-Y

Kvarter F

F1* – ca NCS 4015-Y3OR till 4015-Y4OR
 F2 – ca NCS 2015-Y3OR till 2020-Y4OR
 F3* – ca NCS 5010-Y9OR till 6015-R
 F4 – ca NCS 3010-Y2OR till 3010-Y3OR
 F5 – ca NCS 1005-G5OY till 1505-G5OY
 F6* – ca NCS 4015-Y3OR till 4015-Y4OR
 F7 – ca NCS 2510-Y3OR till 2510-Y4OR
 F8* – ca NCS 4005-Y4OR till 4510-Y3OR
 F9 – ca NCS 1515-Y7OR till 2020-Y7OR

Kvarter H

H1* – ca NCS 4010-G6OY till 4010-G7OY
 H2 – ca NCS 3005-B8OG till 3005-B9OG
 H3 – ca NCS 2005-G8OY till 2005-G9OY
 H4* – ca NCS 4010-B4OG till 5010-B5OG
 H5 – ca NCS 2505-B5OG till 3005-B5OG
 H6 – ca NCS 1505-Y2OR till 2005-Y2OR)

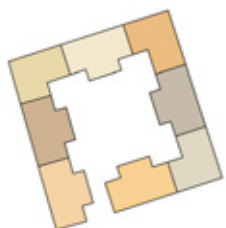
Kvarter I

I1* – ca NCS 3520-B1OG till 4015-B
 I2* – ca NCS 6505-G5OY till 7005-G5OY
 I3 – ca NCS 2502-Y till 3002-Y9OR
 I4* – ca NCS 4010-G7OY till 4010-G8OY
 I5 – ca NCS 1002-R till 1502-R
 I6 – ca NCS 2505-B5OG till 3005-B5OG
 I7* – ca NCS 3015-G2OY till 3020-G3OY
 I8* – ca NCS 2510-B2OG till 3015-B2OG
 I9 – ca NCS 2510-G9OY till 3010-Y
 I10 – ca NCS 2010-R9OB till 2010-B

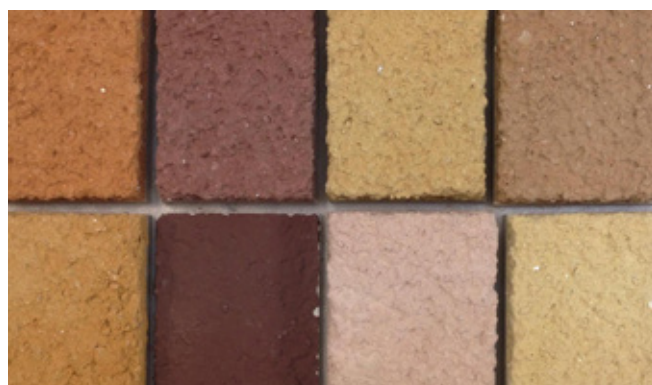
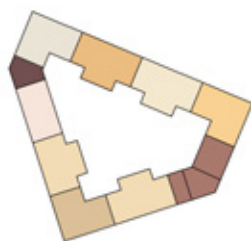
Kvarter J

J1* – ca NCS 2030-Y3OR till 2530-Y3OR
J2 – ca NCS 3010-Y2OR till 3010-Y3OR
J3 – ca NCS 2510-Y3OR till 2510-Y4OR
J4 – ca NCS 1515-Y3OR till 1520-Y3OR
J5 – ca NCS 1525-Y3OR till 2030-Y3OR
J6 – ca NCS 4015-Y3OR till 4015-Y4OR
J7 – ca NCS 1520-Y3OR till 2030-Y2OR
J8 – ca NCS 1010-Y2OR till 1515-Y2OR

Kvarter K

K1 – ca NCS 3025-Y4OR till 3030-Y4OR
K2* – ca NCS 4010-Y9OR till 4015-Y9OR
K3 – ca NCS 1515-Y2OR till 2020-Y2OR
K4 – ca NCS 2515-Y3OR till 3015-Y4OR
K5 – ca NCS 1515-Y2OR till 2020-Y2OR
K6 – ca NCS 1510-Y7OR till 1510-Y8OR
K7* – ca NCS 5010-Y9OR till 6015-R
K8 – ca NCS 2005-Y3OR till 2005-Y4OR
K9* – ca NCS 2030-Y3OR till 2530-Y3OR
K10 – ca NCS 1010-Y2OR till 1515-Y2OR

Färgsättning fönster

För att fönster ska upplevas som mer smäckra ska fönsterkarm och fönsterbåge skiljas åt kulörmässigt. För bågen har sex olika kulörer som samspelar med fasaderna tagits fram. Karm och fönsterbleck utförs alltid i samma kulör.

Fönsternisch i fasad med ljus kulör ska utföras i samma färg som fasaden, medan fönsternisch i fasad med mörk kulör (märkta med * i kulörupställningen) ska målas NCS 1502-Y eller motsvarande.

Kulören i en ursparning, i en fasning eller på en omfattning av puts ska gå ton-i-ton med fasaden i övrigt (t.ex. en annan putskulör som förekommer i kvarteret).

Kulörprincipen kan användas som utgångspunkt för arbetet med färgsättning av fönster. Angiven RAL kan ersättas med motsvarande liknande kulör. Generellt bör karm, båge och fönsterbleck lackas med ett lågt glansvärde så att de upplevs matta.

Utsida båge

RAL 3009 – kv D, kv F, kv K
RAL 3011 – kv C
RAL 5009 – kv H, kv I
RAL 6025 – kv E
RAL 8001 – kv A, kv J
RAL 9002 – kan användas i alla kvarter

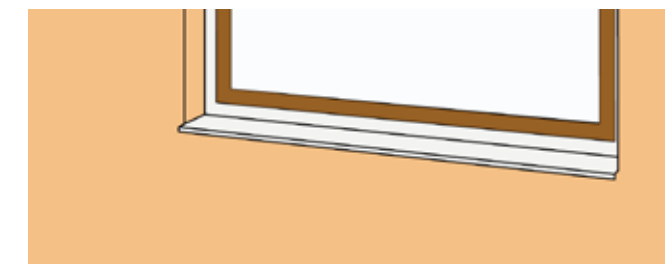
Utsida karm

RAL 9002

Fönsterbleck

RAL 9002

Exempel på färgsättning

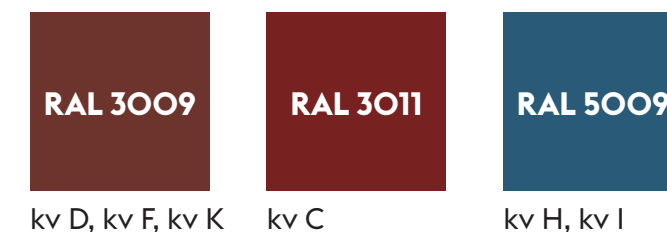
Fasad med ljus kulör – fönsternisch i samma färg som fasaden.

Fasad med mörk kulör – fönsternisch målas NCS 1502-Y eller motsvarande.

Kulören i en ursparning, i en fasning eller på en omfattning av puts ska gå ton-i-ton med fasaden i övrigt.

kv D, kv F, kv K

kv C

kv H, kv I

kv E

kv A, kv J

Samtliga kv.

Tak, takfot och stuprör

Syfte

Variation i takfötternas utformning syftar till att understryka variationen mellan trapphusenheterna och ge gatan en rytm. Takfotens utformning har betydelse för stadsrummet, den ger en karakteristisk silhuett mot himlen och skuggverkan på fasad.

Generella kvalitets- och utformningskrav

Takfötter ska utföras i minst två varianter inom ett kvarter (gäller inte kvarter A och E) och varieras mellan trapphusenheterna. Det är viktigt att de är distinkt olika. De två varianterna ska ha olika djup på utsprånget samt möta fasad i olika vinkel. Till exempel kan takfoten på en trapphusenhet möta fasaden i rät vinkel och ha ett mindre utsprång medan en annan takfot kan möta fasaden i en sned vinkel nedåt med ett större utsprång. Utsprång och vinkel kan kombineras på olika vis för att åstadkomma en variation som går att uppleva från gatan.

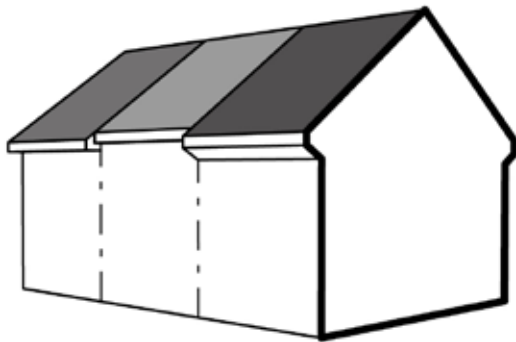
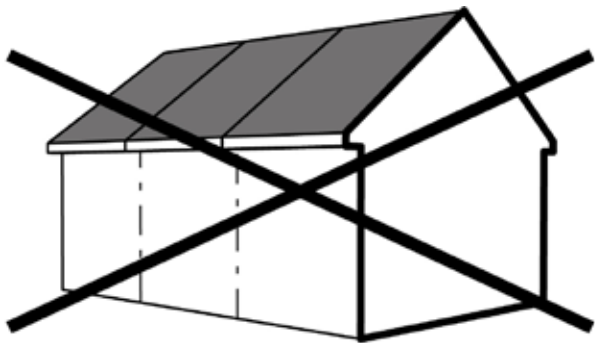
Taken ska i första hand utföras i plåt och gestaltning och kulör ska bidra till en god helhetsverkan. Tekniska utrymmen och anläggningar ska inrymmas inom angiven högst nockhöjd, undantaget anläggningar mindre än 6,0 kvm som får sticka upp med högst 1,0 meter ovan angiven nockhöjd och ska vara indragna minst 2,0 meter från fasadliv mot allmän plats. Solenergianläggningar är undantagna men ska utföras så att de följer takets lutning vid högsta och minsta lutning mellan 20-50 grader.

Indragen översta våning

Fasader med indragen översta våning ska ges samma takfotstyp vid indragets takfot som vid den övre takfoten.

Stuprör och övrig takavvattning

Dragning av synliga hängrännor och stuprör ska integreras i byggnadens gestaltning och inta en underordnad position. Stuprör ska dras så att de sammanfaller med kulörbyte mellan trapphusenheterna. Där fris förekommer ska fris och stuprör samordnas så att stuprör inte dras över fris. All takavvattning följer takkulören för respektive trapphusenhet.

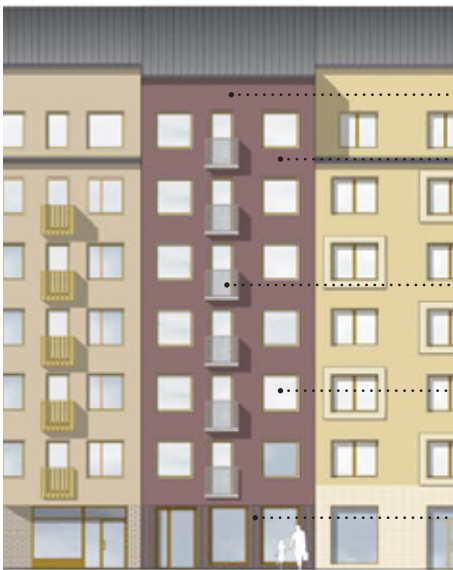
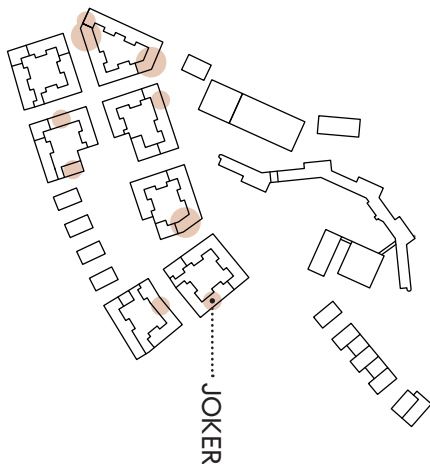

Takfoten ska varieras mellan trapphusenheterna.

Joker (accent)

Syfte

Som ett led i att åstadkomma variation i området möjliggörs att begränsade delar av fasaden i kvarterstrukturen kan ha avvikande gestaltning och fasadmateriäl. Jokern förhåller sig till bestämmelser för sockel och balkongdjup utifrån gatukaraktär (s. 40-49) men saknar indrag. Byggnadskomponenterna är i övrigt valfria men ska användas för att skapa en visuell omväxling, till exempel kan en annan fönstertyp användas än fasaden i övrigt. Jokern möjliggörs i plankartan genom att antingen 12 eller 20 meter av fasaden undantas indrag.

BYGGNADSKOMPONENTER

Entré

Valfri entrétyp.

Fönster

Inget krav på ursparning eller omfattning.

Balkong

Valfri balkongtyp och valfritt balkongräcke enligt sida 34-35.

Sockel

Regleras utifrån gatukaraktär, exempelvis enväningsmotiv mot Kista alléväg.

STYRS I PLANKARTA

Balkong

Regleras utifrån gatukaraktär, exempelvis får balkonger mot Hanstavägen kraga ut högst 1,4 meter med en fri höjd om minst 6 meter ovan mark.

Sockel

Regleras utifrån gatukaraktär, exempelvis enväningsmotiv mot Kista alléväg.

Indrag

Undantas från indrag för antingen 12 eller 20 meter av fasadlängd.

Konst i Odde

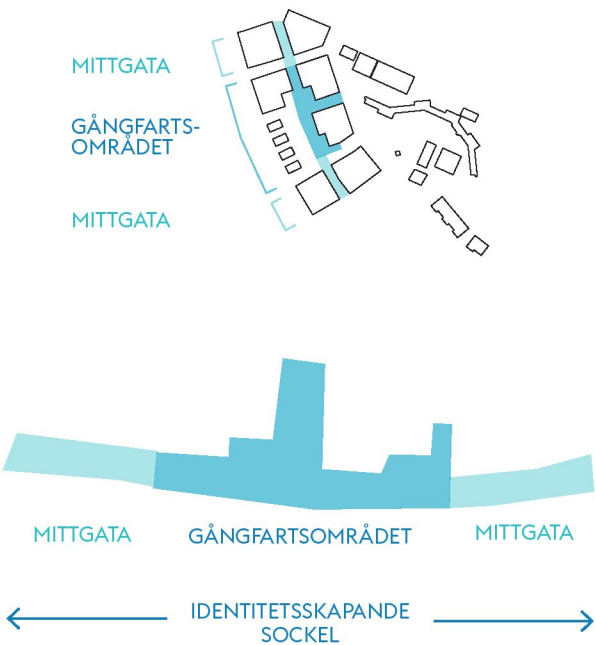
Syfte

Som ett led i gestaltungsarbetet föreslås insatser med konstnärliga inslag för att stärka områdets upplevelsevärden och för att ge området en tydlig, positiv identitet. De konstnärliga insatserna i området förekommer i form av en identitetsskapande sockel och möjligheten att använda gavlar till utsmyckning. Även vid entréer ska det förekomma identitetsskapande utsmyckning, se under Entréer på sida 30.

Identitetsskapande sockel

Den identitetsskapande sockeln är en utsmyckad sockel som binder ihop kvarteren i gångartsområdet och mittgatorna. Utsmyckningen ska utformas i samråd med konstnär och kan till exempel utföras med keramiska plattor eller mosaikteknik.

Sittbänkar och upphöjda uteplatser ska gestaltungs- mässigt hänga ihop med resten av den identitets- skapande sockeln.

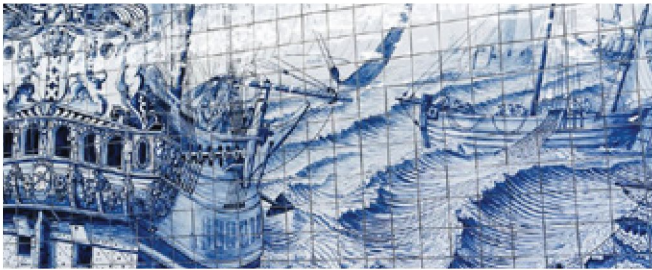

Exempelutformning på identitetsskapande sockel med sittbänk i gångartsområdet.

Exempelutformning på identitetsskapande sockel och upphöjda uteplatser med egen entré från gata.

Exempel på utsmyckning utförd med keramiska plattor eller mosaikteknik samt konst på glas som kan användas som identitetsskapande utsmyckning vid bostadsentréer

Konst på keramiska plattor

Mönster i terrazzo

Keramiska plattor i mönster

Konst på glas, Gunilla Klingberg

Gavlar

I bostadskvarteren skapar gårdarnas öppningar gavlar mot gångartsområdet som föreslås utnyttjas för dekoration och/eller planteringar. Här visas exempel på konstnärliga och gröna utformningar för gavelfasader.

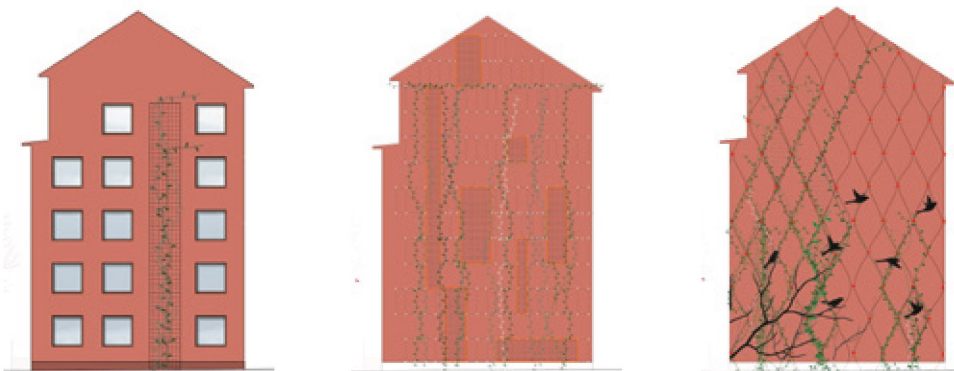

Illustration lokalgata, Reflex Arkitekter/Ripellino Arkitekter

Entréer

Syfte

Bostadsentréer ska vara välkomnande, lätta att hitta och identitetsskapande för respektive trapphus. Entréernas indrag skapar variation i fasadliv samt en skyddad zon mellan entréhall och gata. Denna zon förstärks i vissa fall av en sittbänk i indraget – en plats för vila eller interaktion. Entréerna ska vara genomsiktliga och ge ut- och inblickar mellan entréhall och gata för att berika och lysa upp gatan och skapa en trygg entrésituation.

Generella kvalitets- och utformningskrav

Huvudentréer för bostäder ska placeras mot gata och utformas tydligt markerade i fasaden genom indrag med ett minsta mått om 0,5 meter in från fasad. Väderskydd tillgodoses av indraget och skärmtak mot gata ska inte förekomma i området. Entréer till bostäder och verksamheter ska placeras mot gata. Trapphus ska ha entréer till både gata och gård undantaget lameller vid Hanstavägen som utöver huvudentré ska utföras med entré som möjliggör åtkomst till kvartersparken. Varje bostadsentré ska gestaltas för att skapa en tydlig identitet för de boende i just det trapphuset. Vid mittgatorna finns krav på att en del av bostäderna i entrévåning utformas med uteplats och egen entré från gata, vilket regleras i plankartan. Den upphöjda uteplatsen ska gestaltningsmässigt hänga samman med sockeln.

Identitetsskapande utsmyckning

Yta invid varje bostadsentré ska avsättas för utsmyckning. T.ex. kan ursparningen ges en annan kulör, framträdande mönster eller avvikande material; glaspartiet kan screentryckas; sittbänken kan ges särskild utformning eller avvikande material.

Material

Entrépartier ska utföras i trä eller lackad metall, med generösa glaspartier. Bostadsentréer ska skilja sig tydligt åt i utformning från övriga entréer. Endast bostadsentréer ska vara indragna. Krav ställs på uppglasning av fasader i lokaler samt bröstningshöjd för fönster, vilket regleras i plankartan.

Komponent – entréer

Tre olika entrétyper ska användas med syftet att ge de olika gatukaraktärerna sin särskilda prägel.

Entrétyp A – ursparning

Ska utformas med glasparti som fyller ut hela ursparningen eller med tät del som möter entréparti.

Entrétyp B – sittyta

Ska karaktäriseras av en sittyta i direkt anslutning till entré.

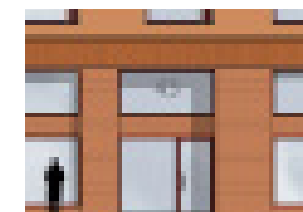
Exempelutföranden - Entrétyp A

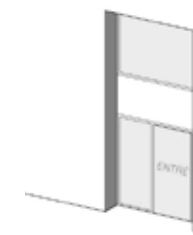
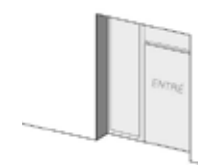
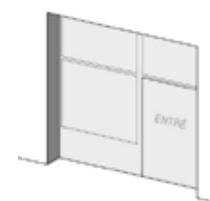
Trapphusentré där den identitetsskapande utsmyckningen pryder glaspartiet bredvid entrén.

Sockel med envåningsmotiv och trapphusentré där den identitetsskapande utsmyckningen pryder den täta delen i ursparningen.

Sockel med tvåvåningsmotiv som markeras med att ursparningen får gå över våningsplanen.

Exempelutföranden - Entrétyp B

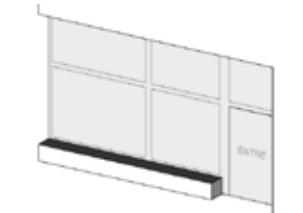
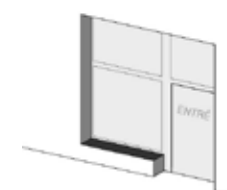
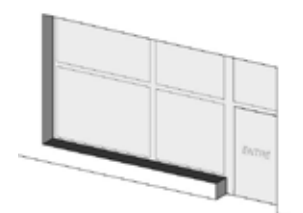
Trapphus med identitetsskapande sockel och en längre ursparning med en sittyta.

Trapphus med en låg entrévåning och sittyta som en del av indraget.

Trapphus med en identitetsskapande sockel där ursparning och sittyta börjar i hörnet.

Entrétyp C – fasning (snedställd ursparning)

Bredvid entrén ska det finnas en tät del som är snedsnäll.

Exempelutföranden - Entrétyp C

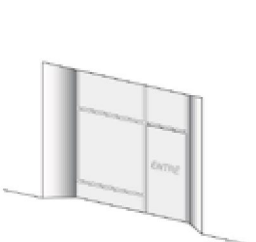
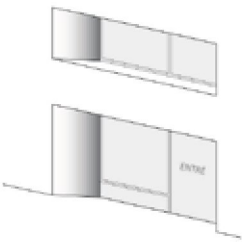
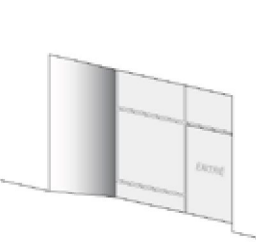
Sockel med envåningsmotiv och snedställd nisch åt en sida.

Sockel med tvåvåningsmotiv och snedställd nisch åt en sida.

Sockel med envåningsmotiv och snedställd nisch åt två sidor.

Fönster

Syfte

Som en del av stadsrummens väggar är fasadernas gestaltning betydelsefull för upplevelsen. Fönster – både när det gäller storlek, form, hur de samordnas och komponeras, material och infästning i fasad – är en viktig del av fasaden och utgör dessutom koppling mellan ute och inne. Fönstrens utformning ska skapa stadsmässighet och förtydliga stadsrummets offentlighet.

Byggnadskomponenten fönster kan i detta gestaltungsprogram varieras utifrån tre aspekter:

- fönstertyp
- läge i fasad
- ursparning och omfattning

Komponent – ursparningar och omfattningar

Krav på användning av ursparningar eller omfattningar finns för kvarter mot Hanstavägen och Kista alléväg, vilket definieras under respektive gatukaraktär. Komponenten ska användas för att uppnå en variation mellan trapphusenheterna.

Fönster i putsade fasader kan exempelvis ha följande typer av ursparningar och omfattningar:

- ursparning
- fasning (snedställd ursparning)
- omfattning av puts

Vid andra fasadmaterial ska ursparningar och omfattningar som passar det fasadmaterialet användas.

Fasning (snedställd ursparning)

Generella kvalitets- och utformningskrav

Som en del i att förstärka variationen mellan trapphusenheterna ska utformningen av fönster varieras så att minst tre olika typer förekommer inom samma kvarter (gäller ej kvarter E och A). Variation kan åstadkommas genom att använda sig av olika proportioner, en- eller flerlufts-fönster, placering av fönster i djupled samt olika ursparningar eller omfattningar. Fönstersättningen ska utföras konsekvent med en jämn fördelning över fasaden även om fönstertyperna varierar.

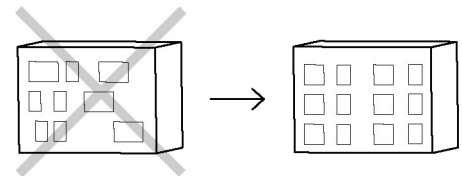
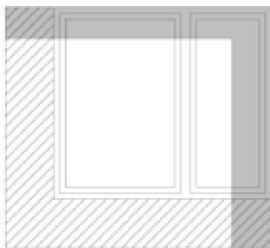

Diagram visar jämn och konsekvent fönstersättning över fasad.

Ursparning

Omfattning av puts

Balkonger

Syfte

Balkonger är starkt gestaltande för stadsrummet ur flera olika aspekter: typ av balkong, material, färg, form, djup, storlek, höjdsättning och detaljer. Även undersida, inglasning och eventuellt tak över översta balkongen är betydelsefulla. Djup och höjdsättning styrs i plankarta liksom inglasning och översta tak, för att förstärka stadsrummets offentliga karaktär. Olika principutformningar av balkonger styrs i syfte att ge gatorna olika identitet samt att skapa en sammanhållen helhet inom området.

Komponent – balkongtyp

En blandning av balkongtyper ska användas inom de olika gatukaraktärerna. Inom gångfartsområdet ska balkonger utformas med rundade hörn, men i övrigt ges balkonger en rektangulär form. I hörn där två gatukaraktärer möts får valfri balkongtyp användas för att “överlappa”, så att enbart en balkongtyp används inom samma trapphusenhet. I vissa lägen kan även franska balkonger förekomma.

Generella kvalitets- och utformningskrav

Balkonger kan antingen vara indragna eller hängda utanpå. Djupet på balkonger mot gata styrs för att skapa ett stadsmässigt uttryck, vilket regleras i plankartan. De balkongfronter som utförs i plåt eller sträckmetall ska täcka av balkongplattan. Balkongtak får inte förekomma och balkonger får inte glömmas in mot gata. Undantag får göras om det krävs för att uppnå krav på ljudnivåer. Balkongens undersida målas i bruten vit kulör eller samma kulör som fasaden. Pinnräcken ska utformas i nätta dimensioner motsvarande smidesräcken.

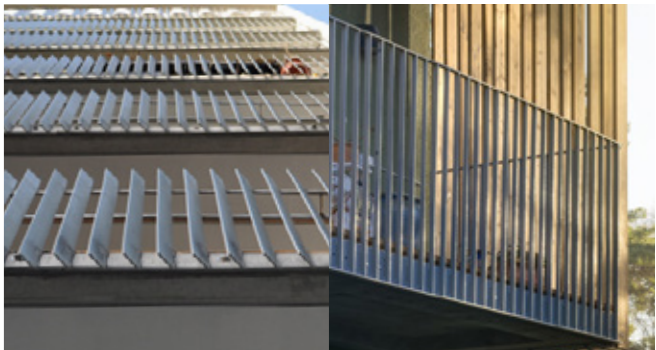
Komponent – balkongräcken

Balkongräcken ska utföras med pinnräcken, plattstål, plåt, sträckmetall eller nät. Balkongräcken regleras gatukaraktärsvis för att ge gatorna individuella uttryck samt bidra till att skapa trapphusvis variation. Nedan visas exempelutföranden av de balkongräcken som kan användas.

Balkongräcke – pinnräcke

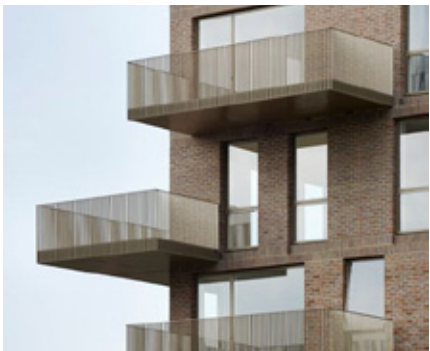
Balkongräcke – plattstål

Balkongräcke – plåt (perforerad eller veckad)

Balkongtyp – rektangulär

Balkongtyp – rundade hörn

Balkongtyp – fransk

Balkongräcke – sträckmetall

Balkongräcke – nät

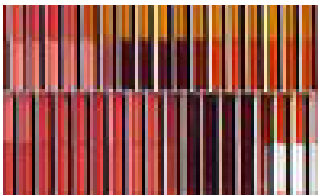

Sockel

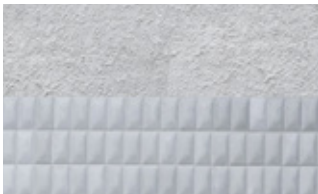
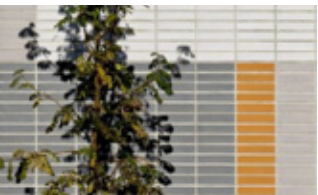
Syfte

Utformning och gestaltning av den del av byggnaden som är närmast gatan – sockeln – är viktig för hur livet i området fungerar och upplevs. I detta gestaltungsprogram styrs material, hörnavslut, fris, färgsättning och trappning av sockeln. Sockelns höjdmotiv för olika gator regleras efter gatukaraktär och styrs även i plankartan. I detta program föreslås även att sockeln i delar av området utformas med hög grad av dekorativitet och mönster, en s.k. identitetsskapande sockel. Den identitetsskapande sockeln beskrivs närmre på sida 26. De delar av sockeln som finns i anslutning till entrén beskrivs under Entréer på sida 30.

Mot Hanstavägen och Kista alléväg utförs byggnaderna generellt med förhöjd bottenvåning för att kunna inrymma lokaler för centrumändamål, bostadskomplement, förskola eller annan service. På så sätt skapas flexibilitet i användningen över tid.

Referensbilder över keramiskt material på fasad.

Illustrativ bildmontage som visar materialmöten mellan puts och keramiska material med olika typer av plattor.

Referensbilder på variationer av betongsockel med konstnärlig utformning eller relief.

Generella kvalitets- och utformningskrav

För hela området gäller att sockeln ska gestaltas med ett avvikande material jämfört med övriga fasaden samt att materialet ska vara slitåligt och av hög kvalitet.

Mot Hanstavägen ska sockelvåningen utföras i tegel, natursten eller betong som är omsorgsfullt utförd, t.ex. med grafik eller relief. Det är viktigt att betongsocklar utformas så att man uppnår en hög variation mellan trapphusenheterna. Mot övriga gator ska sockeln utföras i keramisk platta, tegel, natursten eller cementmosaik.

Livskillnader i fasad ska undvikas vid övergången mellan olika material. Ifall livskillnad inte går att undvika för en sockel i tegel så bör den sockeln avslutas med en fris i tegel. Hörnbitar ska användas vid hörn för att ge ett omhändertaget och tåligt intryck. För alla socklar tillåts betong eller sten cirka två decimeter ovan marknivå.

Färgsättning

En färgsättning som går ton-i-ton inom samma trapphusenhet gäller för samtliga material. Det innebär att val av material och ton på sockel ska anpassas till fasadens färgton. Material och/eller kulör ska varieras trapphusvis. Till exempel kan två trapphus bredvid varandra bägge utföras i cementmosaik, men de ska då ha olika kulör.

Trappning av sockel

För att ge gatan en rytm och för att tydliggöra topografin ska sockeln trappa minst en gång för varje kvartersfasad. Detta kan göras genom trappning för att följa gatans lutning eller genom att höja eller sänka sockeln vid ändrad användning, exempelvis vid entréer eller lokallägen. Mot Hanstavägen och Kista alléväg finns inga krav på trappning av sockeln.

Komponent - sockel

Mot Kista alléväg ska sockeln utföras med envåningsmotiv, mot Hanstavägen ska sockeln utföras med tvåvåningsmotiv och mot gångfartsområdet samt mittgatorna ska sockeln utformas som identitetsskapande sockel.

Sockel med envåningsmotiv

Exempelutförande på sockel mot Kista alléväg med envåningsmotiv, där hela entrévåningen utgör sockel med ett material som avviker från putsfasaden.

Sockel med tvåvåningsmotiv

Exempelutförande på sockel mot Hanstavägen med tvåvåningsmotiv. De två understa våningarna utgör sockel med ett material som avviker från putsfasaden.

Identitetsskapande sockel

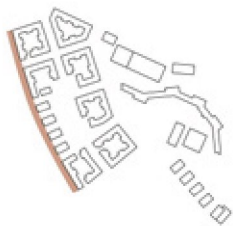
Exempelutförande på identitetsskapande sockel mot Gångfartsområdet. Utsmyckningen ska utformas i samråd med konstnär och kan till exempel utföras med keramiska plattor eller mosaikteknik. Sittbänkar och upphöjda uteplatser ska gestaltningsmässigt hänga ihop med resten av den identitetsskapande sockeln.

Visionsbild Odde 1 m.fl., Reflex Arkitekter/Ripellino Arkitekter

Hanstavägen

Gatuvy, illustration Hanstavägen

Hanstavägen avses på sikt att utvecklas till en urban gatumiljö som binder samman Kista och Husby. Gatan ska ges en tydlig offentlig karaktär. Den utformas med en hög andel lokaler och uppglasade fasader som stödjer Hanstavägens utveckling till ett stråk med höga flöden av gång-, cykel- och biltrafik samt höga vistelsevärden. Lamellhus bryter upp kvarteretsstrukturen och släpper fram grönskan, samtidigt som den signalerar passage upp till Kvartersparken. Byggnadsskalan längs Hanstavägen är åtta till tio våningar.

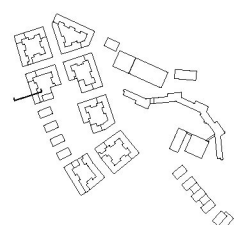
För att hantera skalan ska de olika byggnadskomponenterna användas i så hög grad att de olika trapphusenheterna gestaltas olika sinsemellan. Fasaderna ska även ha tydliga horisontella indelningar: rustik sockel, kropp och ljusare ton på den översta våningen i kvarterets 8-våningsdelar. Gaturumsspecifikt är att sockeln ska utformas som tvåvåningsmotiv med uppglasade entrévåningar. Gränsen mellan sockel och kropp samt gränsen mellan kropp och den översta ljusare våningen ska markeras med en samtida fris eller kornish.

Gatusituation som visar Hanstavägen och kvarter H

Exempelutförande kvarter H mot Hanstavägen

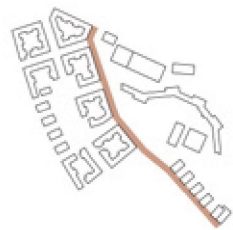
BYGGNADSKOMPONENTER

Entré	En blandning av entrétyperna A och C ska användas. Se sida 30-32.
Fönster	Ursparningar eller omfattningar ska förekomma på alla fasader mot Hanstavägen för att stärka variationen mellan trapphusenheterna. Se sida 33.
Balkong	Balkonger ska vara rektangulära. Alla balkongräcken tillåts men ska i huvudsak avvika från typen av räcken som förekommer mot lokalgatorna och ha en hög variation mellan trapphusenheterna. Se sida 34-35.
Sockel	Sockelvåning ska utföras i tegel, natursten eller betong med konstnärlig utformning eller relief och utformas som tvåvåningsmotiv. Sockelvåning med tegel bör avslutas med en fris i tegel. Se sida 36-37.

STYRS I PLANKARTA

Balkong	Balkonger får kraga ut högst 1,4 meter med en fri höjd om minst 6,0 meter ovan mark.
Sockel	Fasaden ska gestaltas som sockelvåning med tvåvåningsmotiv.

Kista alléväg

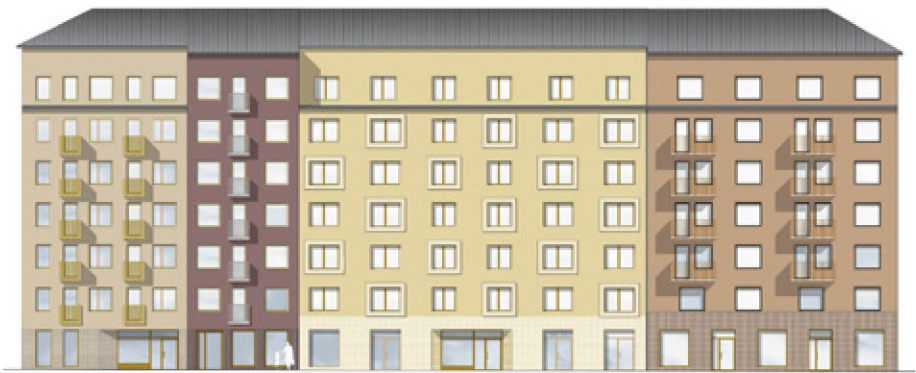
Gatuvy, illustration Kista alléväg

Kista alléväg har en varierad karaktär där gaturummet utgörs av parkmiljöer, befintliga byggnader, nya bostadskvarter, torg och verksamheter. Grönskan sipprar ner mellan lamellerna på den södra delen av Kista Alléväg, det är viktigt att det finns en visuell och fysisk koppling mellan gata och naturmarken i Skogsparken. Uppglasade bottenvåningar ger ökat samspel mellan gaturum och byggnad. Kista alléväg blir en urban gata med lokaler som kopplar Odde till Kista och som agerar som "kitt" mellan det gamla och det nya. Byggnadsskalan är 6 till 7 våningar och

de olika byggnadskomponenterna ska användas i så hög grad att de olika trapphusenheterna gestaltas olika sinsemellan. Gaturumsspecifikt är att sockeln ska utformas som envåningsmotiv och att den översta våningen ska vara indragen.

Gatusituation mellan kvarter F och befintlig bebyggelse

Exempelutförande kvarter F mot Kista alléväg

BYGGNADSKOMPONENTER

Entré

En blandning av entrétyperna A och C ska användas. Se sida 30-32.

Fönster

Ursparningar eller omfattningar ska förekomma på alla fasader mot Kista alléväg för att stärka variationen mellan trapphusenheterna. Se sida 33.

Balkong

Balkonger ska vara rektangulära och i huvudsak ges pinnräcken eller räcken i plattstål. Sträckmetall får användas för att skapa variation mellan trapphus. Se sida 34-35.

Sockel

Sockel ska utformas som envåningsmotiv. Se sida 36-37.

STYRS I PLANKARTA

Balkong

På våning 1 och uppåt får balkonger kraga ut högst 1,1 meter med en fri höjd om minst 3,5 meter ovan mark.

Sockel

Fasaden ska gestaltas som sockelvåning med envåningsmotiv.

Indrag

Den översta våningen ska vara indragen minst 0,9 meter från fasadliv. Undantag får göras för antingen 12 eller 20 meter av fasadlängd.

Gångfartsområdet

Gatuvy, illustration Gångfartsområdet

Gångfartsområdet ska utvecklas till att bli de boendes vardagsrum. Byggnaderna kring parken håller en lägre skala och entréväningarna utformas för det lokala livet och vardagens funktioner. För att få liv och rörelse under stora delar av dygnet så koncentreras bostadskomplement som gemensamhetslokaler, uppglasade rum för cykelservice, tvättstugor och bytesrum till gångfartsområdet. Transparens i entréväningarnas fasader bidrar med ljus och trygghet till gatan. Gränsen mellan det privata och det offentliga ska vara tydlig i gångfartsområdet.

En sockel som är utformad i samråd med konstnär ger stark identitet åt hela stråket och bostadsentréer utformas med en sittbar yta. Som kontrast till den karaktärsstarka och variationsrika bottenvåningen har fasaderna en mer begränsad variation, och de olika byggnadskomponenterna ska framför allt användas så att kvarteren längs med samma gata får olika gestaltning.

Gatusituation mellan kvarter E och kvarter F

Exempelutförande kvarter F mot gångfartsområdet

BYGGNADSKOMPONENTER

Entré	Entrétyp B ska användas. Se sida 30-32.
Balkong	Balkonger ska ha rundade hörn. Balkonger ska i huvudsak ges pinnräcken eller räcken i plattstål. Se sida 34-35.
Sockel	Identitetsskapande sockel. Sockeln ska trappa minst en gång för varje kvartersfasad. Se sida 36-37.

STYRS I PLANKARTA

Entré	Byggnad ska utföras med sittbar sockel och entré mot gångfartsområdet.
Balkong	På våning 1 och uppåt får balkonger kraga ut högst 1,1 meter med en fri höjd om minst 3,5 meter ovan mark.
Indrag	Mot kvartersparken ska den översta våningen vara indragen minst 2,0 meter från fasadliv, se plankarta illustration 4.

Mittgator

Gatuvy, illustration mittgata 2

På mittgatorna som leder in i området från norr och söder blir karaktären intimare genom en smalare gatusektion. Bottenvåningarna utformas för att skapa en mer privat karaktär genom att förgårdsmark medges invid fasad, vilket ger plats för upphöjda uteplatser med egen entré från gata. Här är det meningen att det privata livet får "spilla ut" och möblera och levandegöra det offentliga rummet.

En sockel som är utformad i samråd med konstnär binder samman mittgatorna med gångfartsområdet. Mot mittgatorna ska ett fåtal byggnadskomponenter användas så att de olika trapphusenheter särskiljs främst genom färgsättning.

Gatusituation mellan kvarter C och kvarter D

Exempelutförande kvarter C mot mittgata 2

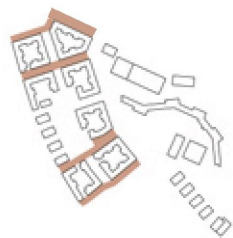
BYGGNADSKOMPONENTER

Entré	Entrétyp B ska användas. Se sida 30-32.
Balkong	Balkonger ska vara rektangulära. Balkongräcken ska i huvudsak utföras i plåt eller sträckmetall. Även pinnräcken får förekomma. Se sida 34-35.
Sockel	Identitetsskapande sockel. Sockeln ska trappa minst en gång för varje kvartersfasad. Se sida 36-37.

STYRS I PLANKARTA

Entré	Minst fyra stycken bostäder i entréväning ska utformas med uteplats och egen entré från gata.
Balkong	Balkonger på våning 1 får kraga ut högst 1,1 meter med en fri höjd om minst 3,5 meter ovan mark. Balkonger på våning 2 och uppåt får kraga ut högst 1,4 meter.
Indrag	Översta våningen ska vara indragen minst 0,9 meter från fasadliv. Undantag får göras för högst 12 respektive 20 meter av fasadlängd.

Lokalgator

Gatuvy, illustration lokalgata 2

Lokalgatorna utgör förbindelsen mellan Kista alléväg och Hanstavägen – korta, sluttande gator med blandad trafik. Lokalgatorna är i en mellanskala och utgör en kontrast till Hanstavägen och Kista alléväg. Längs med lokalgatorna blir platsens lutande topografi synlig. Lokalgatorna har en upphöjd entrévåning med bostäder och en trappande sockel som följer terrängen. Mot lokalgatorna begränsas variationen av byggnadskomponenter så att de olika trapphusenheterna särskiljs främst genom färgsättning.

Gatusituation mellan kvarter K och kvarter I

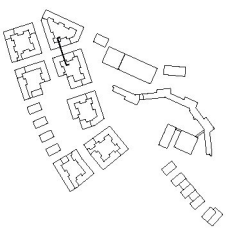
Exempelutförande kvarter I mot lokalgata 2

BYGGNADSKOMPONENTER

Entré	Entré A, B och C får användas. Se sida 30-32.
Balkong	Balkongräcken ska i huvudsak utföras i plåt eller sträckmetall. Även pinnräcken får förekomma. Se sida 34-35.
Sockel	Sockeln ska trappa minst en gång för varje kvartersfasad. Se sida 36-37.

STYRS I PLANKARTA

Balkong	Balkonger på 1 våning får kraga ut högst 1,1 meter med en fri höjd om minst 3,5 meter ovan mark. Balkonger på våning 2 och uppåt får kraga ut högst 1,4 meter.
---------	--

Gatuelevationer

Hanstavägen - exempelevation

Kista alléväg - exempelevation

Mittgatorna och gångfartsområdet - exempelevation

Illustration Oddetorget, Reflex Arkitekter/Ripellino Arkitekter

